

3. Економічний словник-довідник: За ред. доктора економічних наук, проф. С. В. Мочерного. Київ: Феміна, 1995. 368 с.

4. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: Навч. посібник для вузів. – 3-те вид., переробл. та доп. Київ: ЦНЛ, 2004. 375 с.

5. Гриньова В. М., Когода В. О., Лепейко Т. І., Когода О. П. Інвестування: Навч. посіб. Під заг. ред. В. М. Гриньова. 2-ге вид., доправ. і доп. Харків: ВД «ИНЖЕК», 2004. 404 с.

6. Іванов С. В. Методологічні підходи до визначення сутності інвестиційного потенціалу. Економіка: проблеми теорії та практики: Зб. наук. праць. Дніпропетровськ: ДНУ, 2004. Випуск 195, т. 1. С. 98-104.

Андрощук Василь Васильович

*Провідний спеціаліст сектору юридичного забезпечення
Регіонального сервісного центру МВС в Тернопільській області*

РЕФОРМА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ

Ефективне врядування є запорукою розбудови успішної та конкурентоздатної держави, що працює в інтересах громадян та забезпечує їх добробут і безпеку. Для перезавантаження застарілої пострадянської системи управління та посилення спроможності державних інституцій Уряд реалізує комплексну реформу державного управління згідно з європейськими принципами належного врядування. У фокусі реформи – підготовка якісних урядових рішень, формування професійної державної служби, впровадження електронного врядування та надання доступних послуг громадянам.

Активна реалізація реформи розпочалася у 2016 році з прийняття нового Закону «Про державну службу» та комплексної Стратегії реформування державного управління, що відповідають принципам публічної адміністрації OECD/SIGMA. Впродовж 2017-18 рр. тривала активна фаза реформування –

реорганізація міністерств, запуск нових директоратів із формування державних політик та стратегічного планування, залучення на державну службу фахівців шляхом прозорих конкурсів на career.gov.ua, запуск понад 100 електронних послуг для громадян та бізнесу.

У 2018 році експерти OECD/SIGMA провели комплексну оцінку системи державного управління та підготували рекомендації, які стали основою для оновлення Стратегії реформування державного управління. Підзвітне та прозоре державне управління – це важлива передумова євроінтеграції України, без якої неможливо побудувати сильну, європейську та демократичну державу.

У напрямі надання послуг у центрі уваги реформи є безпосереднє покращення якості обслуговування громадян та бізнесу. Щороку мільйони громадян отримують адміністративні послуги. Сервіс, який вони отримують при цьому, суттєво впливає на їх ставлення та довіру до держави. Забезпечення прозорості та передбачуваності процедур державного управління, відкриття державних даних, зменшення бюрократії та надання послуг найбільш зручним та доступним для громадян способом є основними прагненнями в цьому напрямку. Якісні та доступні послуги мають потенціал не тільки покращити імідж держави серед громадян, підприємців та інвесторів, але й значно знизити рівень корупції шляхом усунення можливостей для неї.

У сфері державної служби та управління людськими ресурсами реформа має на меті забезпечити державні органи висококваліфікованими працівниками, які можуть підтримувати міністрів у розробці ефективної політики. Держава є одним з найбільших роботодавців у країні, тому вона має бути здатною залучати найкращі таланти, які хочуть служити суспільству. Для цього держава прагне стати привабливим роботодавцем, що використовує сучасні інструменти управління персоналом. Перш за все, це вимагає розробки сервісно-орієнтованої культури в державному управлінні.

Реформа державного управління не є швидким вирішенням всіх проблем. Європейські партнери України часто називають її «марафоном», а не «спринтом». Вона є багатогранною і передбачає складну взаємодію з іншими

реформами. Її впровадження вимагає високого рівня комунікації, політичної дискусії та компромісу. З цього погляду, виконання запланованих заходів із впровадження Плану дій на рівні 63% можна вважати хорошим результатом. Для збереження та подальшого покращення цього показника ефективності необхідно вирішити декілька завдань, як загальних, так і специфічних для кожного напрямку реформи.

Перш за все, необхідно продовжувати формувати політичний консенсус щодо важливості реформи державного управління, її головних цілей і засобів їх досягнення. У 2018 році не всі міністерства взяли однаково активну участь у впровадженні реформи. Наприклад, посилення спроможності формування політики через структурні зміни у 2018 році здійснювалося лише у 8 міністерствах. Крім того, оскільки реформа вплине на встановлені процедури та способи впровадження рішень у всіх міністерствах, політичний діалог та розширення консенсусу щодо неї стануть ще більш нагальними. Аналогічно, діалог між Кабінетом Міністрів і Верховною Радою потребує інтенсифікації, адже впровадження реформ вимагає належної законодавчої бази.

По-друге, одним із викликів на шляху швидшого й ефективнішого впровадження реформи є фрагментарність українського державного управління, успадкована з минулого. У порівнянні з європейською моделлю державного управління, в Україні роль центру Уряду не настільки сильна, як необхідно для просування комплексних реформ. Державні установи в Україні є окремими юридичними особами, які часто не обмінюються інформацією і не співпрацюють ефективно. Немає також єдиного підходу до зайнятості та оплати праці в державних установах. Ці питання розглядаються у рамках реформи держуправління, зокрема в оновленому Плані дій, однак потребують постійної політичної підтримки.

По-третє, спостерігається загальна інституційна слабкість у поєднанні з інерцією та зручністю роботи за старими підходами. Це викликає природний опір певним реформам, таким як реорганізація та функціональна раціоналізація.

Крім того, необхідно подолати надмірну бюрократизацію, відсутність належного делегування тощо.

По-четверте, темпи реформи державного управління тісно пов'язані з прогресом інших реформ. Прикладом є управління державними підприємствами та їх приватизація. Наразі міністерства мають справу з великою кількістю державних підприємств. Це обмежує ресурси та увагу керівництва міністерств до питань формування політики на користь щоденного управління підприємствами. І це лише один приклад взаємозалежності РДУ та інших реформ.

По-п'яте, суттєві зміни функцій державного управління, зокрема взаємодії з громадянами, пов'язані з вдосконаленням нормативно – правової бази. У 2018 році була ініційована робота щодо внесення змін до рамкового законодавства у сфері державного управління, що вже має перші результати: в Парламенті зареєстровано проект Закону «Про адміністративну процедуру». Інші законопроекти, такі як зміни до Законів «Про Кабінет Міністрів», «Про центральні органи виконавчої влади», «Про державну службу» очікуються у 2019-2020 роках.

Список використаних джерел:

1. Звіт про виконання у 2018 році Стратегії реформування державного управління України на 2016 – 2020 роки. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/reform%20office/03_zvit_ukr_web.pdf.